

התנהלות מוסדות החינוך והצהרונים לשם הבטחת בריאותם של תלמידים הסובלים מאלרגיות למוצרי מזון

הוראת קבע מספר 0042 - החלפה
תוקף הוראה מ-2017.11.21

תחולה

כלל מוסדות החינוך והצהרונים בכל המגזרים

תמצית ההוראה

בהוראה זו מובא מידע מעודכן על תופעת האלרגיה למוצרי מזון, וכן מובאות בו הנחיות למוסדות החינוך או למסגרת אחרת שמתקיימת בה פעילות הקשורה למוסד חינוכי על דרכי ההתנהלות בשגרת יום הלימודים, בפעילויות נוספות ובפעילויות מיוחדות (כגון בחגים, בימי הולדת או באירועים מיוחדים) לגבי תלמידים הרגישים למוצרי מזון ברמה מסכנת חיים.

מטרת ההנחיות היא לאפשר לתלמיד הסובל מאלרגיה ברמה מסכנת חיים להשתלב, למרות המגבלות החלות עליו, בכל הפעילויות של המוסד החינוכי, במוסד או מחוצה לו, במסגרת פעילות בלתי-פורמלית במוסד וכן בפעילות בעלת זיקה למערכת החינוך הפורמלית, תוך מודעות לכך שאין אפשרות להרחיק את כל האלרגנים מהמסגרות החינוכיות או מיתר המרחבים שמתקיימות בהם פעילויות מטעמן. היערכות בהתאם להנחיות עשויה להעניק לתלמיד הסובל מאלרגיה רשת ביטחון, הן במניעת החשיפה למוצרי המזון שהוא רגיש להם, הן באפשרות לקבל טיפול מיטבי במקרה של חשיפה.

לסביבה החינוכית ולמסגרת הפעילות המתקיימת בה תפקיד משמעותי במניעת חשיפה של תלמיד הסובל מאלרגיה למוצרי מזון למזון שהוא אלרגי אליו. על המוסד החינוכי להיערך ליצירת סביבה בטוחה לתלמיד, הן בשגרת הלימודים, הן בשעת חירום, כאשר התלמיד במצוקה עקב חשיפה לאלרגן. על אנשי הצוות החינוכי והצוות המפעיל צהרון להכיר את סימני המצוקה ולתת מענה באמצעות הזרקת האפיפן ופנייה לעזרה כדי להציל חיים. הוראה זו מנחה את צוותי החינוך לקבל הדרכה בנושא האלרגיה וסכנותיה כדי שיוכלו לסייע לתלמיד בשעת חירום. ההוראה גם מפרטת את דרכי ההתנהלות הנוספות הנדרשות ליישום במוסד חינוכי שלומדים בו תלמידים הרגישים למוצרי מזון.

תקציר השינויים

הוראה זו מבטלת את הוראה 39 בחוזר תשע"ח/ח1 באותו נושא בשל החלת החיוב לפעול על-פי ההנחיות הנוגעות להבטחת בריאותם של תלמידים הסובלים מאלרגיות למוצרי מזון גם על הצהרונים בנוסף למוסדות החינוך.

הגורם האחראי

המפקח על הבריאות, המינהל הפדגוגי

02-5603220

briut@education.gov.il

הוראות מבוטלות

- התנהלות מוסדות החינוך לשם הבטחת בריאותם של תלמידים אלרגיים למוצרי מזון **מספר: 39 פורסמה בתאריך: כ"ג באלול תשע"ז, 14 בספטמבר 2017**

הוראות קשורות

- מתן טיפול תרופתי במוסד החינוך **מספר: 2.2-74 פורסמה בחוזר: עב/1(ב) בתאריך: ב' באלול תשע"א, 01 בספטמבר 2011**
- הצהרת הורים על בריאות ילדם **מספר: 2.2-84 פורסמה בחוזר: עד/1(א) בתאריך: כ"א באלול תשע"ג, 27 באוגוסט 2013**
- הזנה וחינוך לתזונה נכונה במוסדות החינוך **מספר: 2.2-90 פורסמה בחוזר: עו/8(א) בתאריך: כ"ה באדר ב תשע"ו, 04 באפריל 2016**
- סייעות רפואיות בחינוך הרגיל **מספר: 2.2-91 פורסמה בחוזר: עז/4(א) בתאריך: כ"ט בחשון תשע"ז, 30 בנובמבר 2016**

תוכן העניינים

1.	מבוא: תופעת האלרגיה למוצרי מזון ומאפייניה	3
2.	התנהלות הצוות החינוכי להבטחת בריאותם של הילדים הסובלים מאלרגיות	4
3.	מתן תמיכה רגשית וחברתית לילדים הסובלים מאלרגיות	5
4.	הנחיות להורי התלמיד הסובל מאלרגיה למוצרי מזון	5
5.	הנחיות כלליות	6
6.	הנחיות להיערכות שבאחריות מנהל המוסד החינוכי, מנהל הצהרון או מי מטעמו	8

1. מבוא: תופעת האלרגיה למוצרי מזון ומאפייניה

אלרגיה למזון היא תופעה ששכיחותה עולה בשנים האחרונות. הסיכויים שבמוסדות החינוך לומדים תלמידים שהם אלרגיים למוצרי מזון בדרגות שונות רבים. על מוסדות החינוך להיערך לתופעה, תוך התייחסות להיבטים שונים בחיי התלמיד הסובל מאלרגיה, כדי לאפשר לו סביבה פיזית בטוחה ונקייה מהאלרגן - החומר שהוא רגיש אליו. כמו כן על מוסדות החינוך לאפשר לתלמיד תנאי לימוד נאותים, תוך הכלה רגשית וחברתית. ילדים הסובלים מאלרגיה למזון ומשפחותיהם מקבלים טיפול רפואי במרפאות אלרגיה, ושם הם מקבלים הדרכה כיצד להימנע ממזון אלרגני וכיצד לפעול במצבי חירום.

מאפייני התופעה

- תגובה אלרגית למזון היא תגובת יתר חריגה של מערכת החיסון למרכיבים חלבוניים המצויים במזון על ידי יצירת נוגדנים מסוג IgE. התגובות האלרגיות מתפתחות מאכילת המזון האלרגני, ולו גם בכמות מזערית. במקרים נדירים יגרום מגע בלבד עם אלרגן לתגובה משמעותית. התגובה האלרגית עשויה לבוא לידי ביטוי בדרגות שונות, החל מתגובה קלה המערבת מערכת מסוימת של הגוף ועד לתגובה קשה ומסכנת חיים המערבת את כל מערכות הגוף, מסוג של שוק אנפילקטי, כמפורט להלן:
- **בעור ובריריות:** מגרד ותפרחת, נפיחות קלה ועקצוץ בפה ועד לתפרחת קשה המפושטת בעור ונפיחות ובצקת בשפתיים ובפנים
 - **במערכת העיכול:** דרגות שונות של אי-נוחות בבטן, כאבי בטן, בחילות, הקאה, שלשול
 - **במערכת הנשימה:** גרד באף ובעיניים, עיטושים ונזלת מימית, עיניים דומעות, תחושת מלאות בגרון, קשיי נשימה עד קוצר נשימה, צרידות, שיעול טורדני וצפצופים
 - **במערכת הקרדיו-וסקולרית:** ירידה בלחץ הדם, עילפון ואיבוד ההכרה.

תגובה אלרגית עשויה להתחיל בתופעות של גרד בעור או של כאבי בטן ועיטושים. הילדים הסובלים מאלרגיות עשויים להתלונן על עקצוץ, על תחושה של צריבה ושרפה בלשון, על כבדות או על מלאות בפה ובלוע. במקרים קשים של אלרגיה למזון עלולות להיגרם בתוך זמן קצר, מכמה דקות עד שעתיים מהחשיפה, נפיחות ובצקת בדרכי הנשימה המלוות בקוצר נשימה קשה המחייב טיפול חירום מידי של הזרקה אדרנלין (במזרק "אפיפן") כדי להציל חיים.

כ-5% מהילדים אלרגיים למזון. המזונות האלרגניים העיקריים בישראל הם חלבון חלב, בוטנים, אגוזים, סומסום, ביצים ודגים. האלרגיה לחלב ולביצים חולפת בדרך כלל עד גיל שלוש, אך כ-10%-15% מהילדים הסובלים מאלרגיה לחלב ממשיכים לסבול ממנה גם לאחר גיל זה. האלרגיה לבוטנים, לאגוזים ולדגים נמשכת תקופות ארוכות, ולעיתים היא מופיעה לראשונה רק בגיל בית הספר.

אבחנה של אלרגיה למזון אינה פשוטה. ייתכן שתגובה אלרגית תופיע לראשונה במסגרת המוסד החינוכי או במסגרת הפעילות אצל תלמיד שלא היו לו תופעות אלרגיות בעבר, מצב הדורש משנה עירנות. נדרשים כלים וניסיון של רופא מומחה לאלרגיה כדי לקבוע את מידת הסיכון, את אמצעי המניעה ואת הטיפול במקרים של חשיפה לאלרגן.

2. התנהלות הצוות החינוכי להבטחת בריאותם של הילדים הסובלים מאלרגיות

על מנהל בית הספר, הגן או הצהרון, או על מי שהסמיכום לכך, לפעול לשם העלאת המודעות לתופעת האלרגיה למוצרי מזון בקרב הצוות החינוכי וצוות העובדים ובקרב הורי בית הספר, הגן או הצהרון, וכן בקרב התלמידים. כמו כן עליהם לפעול בהתאם להנחיות חוזר זה וליישמן במהלך יום הלימודים ובכל פעילות חינוכית במסגרת פורמלית ובלתי-פורמלית. יש להבדיל בין אלרגיה למוצרי מזון שנגרמת מאכילת המזון המכיל את האלרגן לבין אלרגיה למוצרי מזון שמתפתחת בה תגובה בעקבות מגע עם האלרגן או שאיפה שלו. אפשר ללמוד על רגישותו של כל תלמיד על פי המידע המצוי במסמך הרפואי שהומצא למוסד החינוכי ולמסגרת פעילות הצהרון.

במקרים שבהם האלרגיה היא לאלרגן שהוא בעל תכונה של פיזור באוויר (לדוגמה, בוטנים, אגוזים בצורתם הטבעית או חטיפים המכילים בוטנים) יש להגדיר את מוסד החינוך או את מסגרת הפעילות כשטח נקי מהאלרגן ולציין באופן בולט בשטח המוסד, באזור הפעילות ומחוצה לו, בשילוט הנראה לכול, שאין להכניס את האלרגן ומוצרים המכילים אותו לשטח המוסד ולאזור הפעילות.

במקרים אחרים, של אלרגיה לאלרגן שאינו בעל תכונה של פיזור באוויר, ואשר בהם האלרגיה נגרמת בשל מגע עם האלרגן או בליעה שלו, יוכרזו הכיתה, שטח הפעילות וכן מרחבים נוספים שיוסכם לגביהם כסביבה

בטוחה, שאין להכניס אליה את האלרגן. יש להכריז על כך באמצעות שלטים שייתלו במקומות הללו. השילוט חייב להיות בולט ולאפשר זיהוי בכל שעות הפעילות.

מומלץ כי מערכת השעות של התלמיד הסובל מאלרגיה תאורגן באופן שמרבית השיעורים יילמדו בכיתת-האם ושככול האפשר תתקיים האכילה לאחר ההפסקה הגדולה. בכך תתאפשר הקפדה על הניקיון ועל מניעת החשיפה לאלרגנים. בעת למידה במרחבים אחרים יש להיערך מבעוד מועד; לדוגמה, עוד לפני השיעור או הפעילות ימנה המורה או המדריך תורן שיהיה אחראי לנגב במגבון את שולחן התלמיד הסובל מאלרגיה. כשמדובר באלרגיה לכמה מוצרי מזון, יש לתכנן את ההתנהלות באופן ששגרת בית הספר או הגן או הפעילות בצהרון לא ייפגעו ככל האפשר, ועם זאת שבטיחותו של התלמיד הסובל מאלרגיה תישמר. יש להימנע במידת האפשר מאיחוד צהרונים לפני הגשת הארוחה ולבצעו רק לאחר הארוחה.

3. מתן תמיכה רגשית וחברתית לילדים הסובלים מאלרגיות

לתופעת האלרגיה למוצרי מזון יש השלכות רגשיות, נוסף על אלו הבריאותיות. הילד בעל האלרגיה עלול לחוש כי בעטיו חלות מגבלות על חבריו. כמו כן הוא עצמו מוגבל במוצרי המזון שהוא יכול לבוא עימם במגע ובאופן מסוים הוא הופך לחריג.

לשם מתן מענה לתחושות הללו יש לנקוט כמה פעולות:

- יש להסדיר ליווי של התלמיד על ידי היועץ או הפסיכולוג של המוסד לשם תמיכה בו.
- מנהל הצהרון יקפיד לקבל מהפסיכולוג או מהיועץ הדרכה לגבי התמיכה הרגשית הנדרשת עבור תלמיד הסובל מאלרגיה למוצרי מזון.
- יש להימנע מאפליה או מהחרגה על רקע האלרגיה.
- יש לתכנן מראש את התפריט בחגים (כגון במשלוחי מנות), בארוחות בריאות, במכירות של מזון, בטיולים וכד' ולהימנע מהכללת האלרגן בתפריט תוך רתימה של הנהגת ההורים והקהילה לתכנון זה.
- יש לאפשר לתלמיד הסובל מאלרגיה להציג בעצמו, בפתיחת השנה או בעת פתיחת פעילות הצהרון, את מהות האלרגיה שהוא סובל ממנה; זאת כמובן בהתאם לגילו ולרצונו ותוך שיתוף הוריו.

4. הנחיות להורי התלמיד הסובל מאלרגיה למוצרי מזון

4.1 באחריות הוריו של התלמיד הסובל מאלרגיה למוצרי מזון לחתום על הצהרת בריאות מדי שנה, כנדרש בחוזר הוראות הקבע העוסק ב"הצהרת הורים על בריאות ילדם", ולצרף להצהרה מסמך רפואי מהאלרגולוג המטפל, שבו תתואר האלרגיה שהתלמיד סובל ממנה. במסמך יפורטו המזונות והחומרים שהילד אלרגי אליהם ויובהרו הפעולות שיש לנקוט במקרה של חשיפה לאלרגן. **על ההורים**

לדווח בשלב ההרשמה לצהרון כי ילדם סובל מאלרגיה למוצרי מזון.

- 4.2 באחריות הורי התלמיד הסובל מאלרגיה להפקיד בבית הספר או בגן הילדים או במתקן שבו הצהרון מתקיים מזרק בר-תוקף בקופסת התרופות לשעת חירום, תוך ציון שמו של התלמיד ופרטיו וכן תצלום של כרטיס קופת החולים שהוא מבוטח בה. מזרק נוסף, ועליו שם, יימצא בתיקו האישי של התלמיד. באחריות ההורים להחליף את המזרק כאשר תמה תקופת התוקף של המזרק. כמו כן באחריותם לחתום על טפסים המאפשרים מתן טיפול תרופתי לתלמיד על פי ההנחיות בסעיף 2.2-74 בחוזר הוראות הקבע עב/1(ב), "מתן טיפול תרופתי במוסד החינוך".
- 4.3 יש ליידע את כל הורי הכיתה ואת הורי מסגרת הצהרון לקראת פתיחת שנת הלימודים, וכן באסיפת ההורים הראשונה, על המגבלות התזונתיות החלות על תלמידי הכיתה והמסגרת, וכן על האיסור להכניס את האלרגן למרחבי השהייה שיוגדרו או לכל מתחם בית הספר, גן הילדים או הצהרון. היידוע ייעשה בתיאום עם התלמיד הסובל מאלרגיה ועם הוריו.
- 4.4 לקראת יציאה לטיול או לפעילות חוץ-בית-ספרית או לצהרון שמוגש בהם מזון על ההורים לבקש את פרטי הקשר עם גורם ההסעדה, ובאחריותם לאשר את הרכב המזון שיקבל ילדם במהלך הפעילות. אם הם אינם מאשרים זאת, יש לאפשר להם לספק לילדם את המזון המותאם. במקרה של תלמיד הסובל מאלרגיה לאלרגן שהוא בעל תכונה של פיזור באוויר באחריות מוסד החינוך וההורים לוודא עם ספק המזון כי המזון שיוספק לכלל התלמידים לא יכלול את האלרגן.

5. הנחיות כלליות

- 5.1 יש להקפיד לנקוט את כל האמצעים הנדרשים, לרבות הרחקת אלרגנים, כדי למנוע את חשיפתו של ילד הסובל מאלרגיה לאלרגנים. במקרה של חשיפה יש לפעול באופן מדויק על פי ההנחיות הרפואיות ועל פי הנהלים שנקבעו.
- 5.2 יש ליישם את כללי ההתנהגות בשגרת הפעילויות השונות במוסד החינוכי ובכל פעילות חוץ-בית-ספרית, פעילות המתקיימת מחוץ לגן ופעילות במסגרת הצהרון.
- 5.3 בעת תכנון הטיולים והפעילות החוץ-בית-ספרית והחוץ-גנית או פעילות הצהרון יש להתחשב במגבלות החלות על התלמיד הסובל מאלרגיות. כאמור לעיל, במהלך טיול שבו המזון מסופק על ידי גורם חיצוני לכלל התלמידים, וכאשר אחד התלמידים סובל מאלרגיה לאלרגן במזון שהוא בעל תכונה של פיזור באוויר,

- באחריות מוסד החינוך וההורים לוודא עם ספק המזון כי המזון שיסופק לכלל התלמידים לא יכלול את האלרגן.
- 5.4 מומלץ לקיים ארוחות משותפות בגן הילדים ולהימנע מלכלול בהיצע המזון את מרכיב המזון שהילד אלרגי אליו.
- 5.5 על הצוות החינוכי ועל צוות העובדים בצהרון להבהיר לתלמידים כי אין להחליף ביניהם ארוחות או כלי אוכל.
- 5.6 יש לאסור הכנסת חטיפים המכילים את האלרגן לשטח בית הספר, הגן או הצהרון.
- 5.7 יש להתייעץ עם תזונאי לגבי התפריט. התזונאי יסייע בהרכבת תפריט מאוזן ויציג את חלופות המזון הנדרשות בעקבות המגבלה של האלרגן.
- 5.8 יש לאפשר להורי התלמיד הסובל מאלרגיות להביא את המזון לארוחה באופן עצמאי ובהתאם לקזז מהתשלום את חלקו היחסי.
- 5.9 המורה הנוכח בכיתה במהלך ההפסקות שבהן התלמידים אוכלים יודא כי תורני הכיתה מנקים את השולחנות ואת משטחי האכילה לאחר הארוחות וכי התלמידים שוטפים ידיים בסבון או מנקים אותן באמצעות מגבונים לחים.
- 5.10 העובדים בגן ובצהרון יודאו את ניקוי משטחי האכילה ורחיצת הידיים לילדים לאחר הארוחות.
- 5.11 אם מתוכנן שימוש במוצרי מזון בעת פעילות חינוכית שלא לצורך אכילה, יש לוודא שהמזון אינו מכיל אלרגנים.
- 5.12 בהתעורר חשד או סימנים ראשונים המעידים על שינוי במצב בריאותו של התלמיד הסובל מאלרגיות יש לתת לו טיפול ראשוני ללא דיחוי, בהתאם להדרכה שניתנה ובהתאם לדף ההנחיות של הרופא. הטיפול יינתן על ידי מבוגר הנמצא בסביבה המיידית. במקביל יש לפנות באופן מיידי למוקד 101 של מד"א לשם הזעקת עזרה רפואית וליידע את ההורים.
- 5.13 בעת הפנייה אל מוקד 101 של מד"א ינחה המוקדן את מגיש העזרה בביצוע הפעולות הנדרשות עד להגעת העזרה הרפואית.
- 5.14 מצב של אלרגיה למזון מסכנת חיים נכלל בתבחינים המאפשרים קבלת סיוע ממוקד מהוועדה הבין-משרדית להעסקת מלווה אישי (סייעת רפואית) בחינוך הרגיל (ראו בסעיף 2.2-91 בחוזר הוראות הקבע עז/4(א), "סייעות רפואיות בחינוך הרגיל"). עם זאת אין לחייב הורים להגיש בקשה לסיוע באמצעות הרשות המקומית, ואין למנוע מתלמיד להשתתף בפעילות חינוכית במוסד החינוכי או מטעמו בהיעדר סייעת, אף שהוא נמצא זכאי לסיוע. באחריות ההורים לתת את כל הסיוע הנדרש כדי לעמוד בכך. מכל מקום, בין אם יש סייעת ובין אם אין, באחריותם של המוסד החינוכי ושל הצהרון לנקוט את אמצעי המניעה החיוניים בכל שטחי הפעילות של התלמידים ובכל שעות שהייתם במסגרת החינוכית ובצהרון או בפעילות מטעמם.

- 5.15 אין להתנות השתתפות תלמיד במסגרת המוסד החינוכי או בצהרון בשל היותו אלרגי למזון או בעל לקות בריאות אחרת.
- 5.16 אין להחתיים הורים על מסמכים המטילים על גורם זה או אחר אחריות לטיפול בילד או משחררים אותו מאחריות.
- 5.17 על הרשות המקומית להקפיד ככל האפשר לקלוט ולשבץ את התלמיד הסובל מאלרגיה למסגרת החינוכית עם קבוצת חברים מוכרים לשם מתן תמיכה.

6. הנחיות להיערכות שבאחריות מנהל המוסד החינוכי, מנהל הצהרון או מי מטעמו

- 6.1 המנהל יודא קבלת הצהרת בריאות מההורים, שבה הם מדווחים באופן מפורט על אודות האלרגיה לפני תחילת שנת הלימודים, בצירוף מסמך הכולל הנחיות טיפוליות מאלרגולוג כדי לאפשר למוסד החינוך להיערך לקליטה בטוחה של התלמיד.
- 6.2 עוד לפני תחילת שנת הלימודים על המנהל לקיים מפגש שבו ישתתפו אנשי צוות הניהול ואחות נציגת שירותי הבריאות. במקרה של תלמיד הסובל מאלרגיה למזון מומלץ להזמין למפגש גם דיאטנית מטפלת או דיאטנית מטעם הרשות או המפעיל, וכן את ההורים, ובמידת האפשר גם את התלמיד, לשם קביעת דרכי ההתנהלות במהלך ימי הלימודים. במפגש תסוכם ההיערכות, וייקבע האחראי במוסד החינוכי או בצהרון לקשר עם ההורים. יש להתאים את המפגש ואת דרכי ההתנהלות לגיל התלמיד הסובל מאלרגיה.
- 6.3 במקרים שבהם הרחקת האלרגנים אינה מכל שטח בית הספר, הגן או הצהרון יש להגדיר את מרחבי השהייה של התלמיד שבהם יש לנקוט את כל האמצעים הנדרשים למרחב הבטוח – הכיתה, המעבדה, אולם הספורט וכל חדר או מרחב אחר שמתנהלת בו פעילות – בהתאם למערכת השעות של התלמיד הסובל מאלרגיה.
- 6.4 מנהלי המוסד החינוכי או הצהרון, או מי מטעמם, יידעו את כלל צוות המוסד החינוכי ואת צוות העובדים בצהרון על האלרגיה ועל הסימנים המחשידים לחשיפה לאלרגן ויוודאו שמדי תחילת שנה מתקיימת הדרכה בנושא. ההדרכה תכלול את הכרת מהות התופעה, דרכי המניעה, ניהול מצב של חשיפה והתנסות מעשית בשימוש במזרק. יש להעביר מידע לכל עובד הוראה מחליף, למדריך או לעובד זמני במסגרת בדבר הרגישות והמגבלות הנהוגות במרחבים השונים.
- 6.5 יש להמליץ בפני הורי התלמיד הסובל מאלרגיה להתייעץ עם דיאטנית קלינית מומחית לילדים בקופת החולים שהם מבוטחים בה לגבי הרכב המזון המומלץ לילדם במסגרת בית הספר, גן הילדים או הצהרון.

- 6.6 אם נקבעו מגבלות בנוגע לרכיבי המזון שמותר להכניס למרחבי
השהייה, ובית הספר, הגן או הצהרון לא הוגדרו כולם כשטח נקי
מאלרגן, יש להגדיר אזור שבו יוכלו התלמידים האחרים לאכול
מוצרי מזון המכילים אלרגנים.
- 6.7 כחלק מהיערכות בית הספר והגן לתהליך החינוכי של התמודדות
עם אלרגיה יש להפנות את כלל ההורים לתפריטים ולהצעות
מגוונות לארוחות בבית הספר ובגן ולאירועים מיוחדים, כמפורט
בסעיף 2.2-90 בחוזר הוראות הקבע עו/8(א), "הזנה וחינוך
לתזונה נכונה במוסדות החינוך", תוך הקפדה על הרחקת האלרגן.
6.8 אם קיימות במוסד החינוכי מכונות אוטומטיות לכריכים או קפיטריה,
יש לכלול בהיצע המזון מזונות ללא האלרגן ולוודא כי המוצרים
השונים נמכרים באריזות המונעות מגע של מוצרי מזון הכוללים
אלרגן כלשהו עם מוצרי מזון שאינם כוללים אלרגנים. אם המוסד
החינוכי הוגדר כשטח נקי מאלרגן, לא יימכרו במכונות האוטומטיות
מוצרים הכוללים את האלרגן.
- 6.9 יש להציג במזכירות בית הספר או בגן הילדים או במקום שמרוכזת
בו עבודת הצהרון, ובמקום ידוע ובולט נוסף, את נוהל הטיפול
בתלמיד הסובל מאלרגיה בעת התקף ואת מספרי הטלפון של בני
משפחתו. אם קיים צורך בטיפול במזרק, יוחזק מזרק גם בתיקו של
התלמיד, בנוסף על המזרק בקופסת התרופות, או, לחלופין, במקום
גלוי וברור בכיתת-האם של התלמיד.
- 6.10 אין למנוע מתלמיד להשתתף בכל פעילות לימודית, חינוכית או
חברתית במוסד החינוכי או בצהרון בשל האלרגיה למזון שהוא
סובל ממנה.
- 6.11 במקרה של אירוע שבמהלכו התפתחה תגובה אלרגית למזון אשר
חייבה פינוי חירום מהמוסד החינוכי או שימוש במזרק, יש לדווח
על האירוע כחריג במערכות שבהן בית הספר מדווח על אירועים
חריגים. אם האירוע התרחש בצהרון, יש לדווח עליו לאגף החינוך
ברשות המקומית או למפעיל הצהרון מטעם הרשות.
- 6.12 בבית הספר, בגן הילדים ובצהרון תינתן הדרכה לכלל אנשי צוות
המוסד החינוכי או לצוות הצהרון על פי הנושאים בתוכנית שקבע
משרד הבריאות שתאפשר להם לזהות מצבי חירום הנגרמים
מאלרגיה למזון ולתת מענה למצבים אלה.
- 6.13 במקרה של אירוע שבמהלכו מתפתחת תגובה אלרגית למזון חיוני
להגיש טיפול ראשוני ללא דיחוי על-פי ההנחיות הרפואיות לטיפול
במקרה של תגובה אלרגית ולהזעיק עזרה רפואית באמצעות פנייה
למוקד 101 של מד"א. המוקדן יוכל להנחות את מגיש העזרה
בביצוע הפעולות הנדרשות עד הגעת העזרה הראשונה שהוזעקה.
עובד ההוראה הנוכח בכיתה או המורה התורן או הגנת או עובד
הצהרון במרחב שבו התרחש האירוע במהלך הפסקה רשאים

- להזעיק איש צוות נוסף לשם סיוע. הזעקת איש צוות נוסף תיעשה באופן שלא ישאיר את התלמיד ללא נוכחות אדם בוגר לצידו.
- 6.14 להלן דרכי ההתנהלות בפעילות חוץ-בית-ספרית ובפעילות מחוץ לגן או לצהרון או באירועים מיוחדים:
- א. כל יציאה מחוץ למוסד החינוכי או לצהרון היא עזיבת מקום בטוח, ויש להתייחס אליה ככזו.
- ב. לפני היציאה לפעילות יש לשוחח עם התלמיד ולתכנן אתו ועם התלמידים האחרים את המהלך כדי להבטיח את בטיחותו.
- ג. יש לאפשר להורי התלמיד לצאת לפעילות כמלווים או כהורים נלווים עם רכב לצורך פינוי. למען הסר ספק, אין לחייב הורים לצאת כמלווים ואין להתנות בכך את יציאתו של תלמיד לפעילות.
- 6.15 במסגרת ימי ההיערכות לקראת פתיחת שנת פעילות יתקיימו בבתי הספר, בגנים ובצהרונים הדרכה והכשרה עיונית ומעשית לצוותי ההוראה, לרכזים, למדריכים ולעובדים בתחום הטיפול בתלמידים הסובלים מאלרגיות. תוכני ההדרכה, היקפה ורמת הכשירות של העובדים יהיו בהתאם להנחיות של משרד הבריאות.
- 6.16 על רכז הצהרון לעדכן את המדריכים החדשים ואת המדריכים הזמניים והקבועים על מצבו של התלמיד הסובל מאלרגיה ולהדריך אותם כיצד לפעול בשגרה ובעת התקף. כמו כן עליו למלא דוח ביצוע לגבי ההכשרה שקיבלו הרכזים והמדריכים ולהעבירו למינהלת הצהרונים.